

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сент.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сент.

КРИЗА ЦЕНТРАЛНИХ ДРЖАВА

Још одавно је непобитним фактима утврђено да се народи централних држава налазе у веома акутној економској кризи. Стварност ове испољавана је већ до сад у много прилика и од саме аустро-немачке штампе, која је подизала свој глас против меродавних фактора тражећи од ових, да нађу пута и начина и да изведу земљу из тешког економског стања. Оснивање диктатура у Немачкој, Аустрији и Угарској успело је доиста да за извесно време продужи живот централним народима, али није могло поправити одвећ оскудно снабдевање животним намирницама. Завођење карата проширило се временом на све артикле, само је проценат једне личности смањиван стално, док најзад није сведен на минимум животне потребе. Даље се очевидно није могло ићи, и народи Немачке и Аустро-Угарске налазили су се пред врло мрачним економским изгледима. Домаћа производња услед оскудице радне снаге а и иначе била је одвећ незнатна, да подмири потребе војске и становништва. Резерве су биле исцрпене, а из окупираних територија било је упљачкано и подељено све, што се употребити могло.

Тада је са максималним напорима предузет поход на Румунију, коме је више био циљ пљачка, него постизање извесних стратегијских резултата. Веровало се на име, да ће се у Румунији доћи до обилатог плена, који ће у извесној мери побољшати економско стање Немачке и њених савезника. Кајзерове хорде мамиле су богати депои жита и других артикала у Румунији и оне се са дивљом жучношћу и варварством бацише на Румунију, да засите глад својих желудаца.

Међутим, очекивања наших непријатеља нису се остварила. Румунске трупе морале су пред надмоћношћу удружених непријатеља евакуисати већи део своје територије. Али, у своје повлаче-

њу оне су уништавале све главније депое намирница и других артикала и непријатељ је готово свуда, у најплоднијим крајевима наилазио на згаришта обилатих стоваришта свега и сва чега, за којима је имао тако силан апетит.

При свем том, не може се спорити да је извесан плен пао у руке непријатељима. Одређене количине остављене су, сасвим природно, за исхрану становништва, које није могло избећи и то су Немци и њихови савезници немилосрдно отели. Али, то је одвише мало, да подмири и саме потребе војска, а камо ли непријатељских народа. То најбоље видимо из аустро-немачких полувзваничних листова, који народе већ унапред припремају, да се немају чему надати од румунских депоа и да треба себи да избију из памети, да ће се може бити сад повећати карте појединих намирница.

То најзад одвећ јасно потврђује и распра између Немачке и Аустро-Угарске око деобе плена задобиваног у Румунији. Бугарска и Турска у пркос огромним жртвама и страшној оскудици и не улазе у комбинацију. А владе аустројска и немачка никако не могу да се погоде око деобе румунског плена. Немачки диктатор намирница Батоцки отпутовао је у Беч и Пешту, да преговара са аустројском и угарском владом, како би се цео плен у Румунији уступио Немачкој. Међутим аустро-угарска штампа најжучније одвраћа владу од сваке помисли на то. Из овога факта најбоље се види, да плен добивен у Румунији, далеко од тога да бар у неколико подмири потребе и Аустрије и Немачке, није довољан да ублажи кризу ни једне од централних држава.

Отуда се с правом може извести закључак, да румунска кампања није стварно побољшала економску кризу, која је остала акутна после ње, као што је и пре ове била.

ПОД БУГАРСКИМ ЈАРМОМ

VIII

Комитетска акција знатио је помоћу доласком новог окружног начелника Сребрена Поп Петреца. Он је родом из Битоља школовао се у Бугарској и Србији. Код нас је учио учитељску а у Бугарској велику школу. За времена Турског био је инспектор школа, а то је исто после уласка Бугара у Скопљу био. Доста живог учешћа узимао је у четничком покрету у Македонији, али се је увек вешто умео извучити — те је Сребрен био поштеђен од ма каквих непријатности. Он се није много загрејавао за народност. Како је видео да на Балкану има много разних народности, то није налагао за грех — ако би која пут ускочило из једне у другу. Испитао је добро по неколико пута српску и бугарску народност. Овај га је рат затекао као Бугарина и довео му положај окружног начелника у месту свога рођења. Истина није дуга века било, али ко зна, да су му Срби од некле могли на уво шанути, можда би Сребрен престао да на истој столци и данас буде. За њега грађани велу: Да није био рунсведија (није примао мито). Био је строг и правичан, али није имао никакве власти, јер је ова била у рукама унутрашње организације, чији је члан био, а која је у велико била развила своју «делатност». Унутрашња организација почела је са пречишћавањем старих рачуна. Позвати су прво сви бивши председници месних и среских комитетских одбора за времена турске управе. Сви су они морали поднети рачуне. Како се код многих од њих «задржао» новац после уласка Србије, то су прво тај новац без икаква изговора положили. За тим се прешло на «предатеље» — издајнике. Под изговором издајника маса угледних грађана побијено је, а нарочито по селма. Њихов је списак огроман и он ће се објавити у своје време. Ми ћемо овде поменути само оне, који су збиља за српску ствар живот положили. Сва је кривица убијених што су лојални грађани Србије били и што се нису хтели одазвати наредбама македонске организације, које су претпрошле године за спремање устанка из Софије издаване. За тим страдали су и они, за које су поједини тајни агенти бугарски, а који се сада већ знају, достављали да су српски агенти били. Рђаво су прошли многи председници и кметови, који су тај положај за време наше управе имали, они су одмах похапшени били.

Исто тако кажњене су осетно ове породице које су удале женскиње за Србе из Србије, или ако се је пак неки укућанин српскином оженио. На ово последње обратили су озбиљну пажњу. Свештеници и учитељи не који су пре егзархијски били, а доцније ступили у нашу службу и били исправни у њој, поред тога што су материјално упропаћени многи су интернирани, а већина је у путу поубијана. Грађани који су били лиферанти наши, а нису одмах прибегли поткупљивању бугарских власти — третирали су као сумњиви и према њима су најстрожије мере предузимате.

Они који су Срби за време турске управе били, а мештани, ти су просто поубијани без икаквих испитивања. Нарочито су покољи ових по селима извршени. Прилепска, Кичевска, Охридска, Битољска села су сагрвена, а да не говоримо о Поречу који је у црно завијен. Породице за остале у Битољу наших чиновника малтретирали су двљачке. Пошто им је све дигнуто протерани су без икаква милосрђа у место рођења. Права хајка је била на чиновничке станове. Њих су махом опљачкали официри бугарски и немачки, као и чиновници грађанског реда, па је остатак држава за себе узела. Ствари су одмах испослате из Битоља. Многим мештанима дигли су њихове ствари — под изговором да су српских чиновника. Српске оболеле војнике, као и рањенике још болесне по највећој цени протеривали су из Битоља. Многи су у путу помрли, а велики број је поубијан. Спровођали су их људи који су на службу комитету били — те према томе је лако погодити шта је са њима било. Неке жене из Битоља које су нашим војницима пружиле мало хлеба, похапшене су и месецима у затвору трунуле. Станови грађана свакодневно су претресани изговарајући се да траже српске ствари и српске војнике — док међутим разлог им је био пљачкање. Организација је прибегла изнуђавању новца од грађана, а тај је ушман под фирмом: за бугарски црвени крст, за рањенике, оболеле војнике, помоћ породицама изгнаних војника и т. д. «Прилози» су давани према имовном стању, а суме је увек одређивао одбор унутрашње организације. Еснафима су одузели сав новац који су им по касама напли, а тако исто црквама и манастирима. Тужити се нису имали коме, јер је

ПРЕТПЛАТА ИЗЛОСИ:

Месечно 3 франка, тромесечно 9 франка, годишње 36 франка

ЦИНА ОГЛАСИМА:

Свита огласи 0.20 фран. од петитог реда, већ огласи по погодби. Нови се полаже државни и комисионари и дипломатским заступаништвима.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

Пошту слати преко Краљ. Срп. Генерал. Консулата у Солуну.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стја редакције Коломбо улица бр. 33 Salonique

Поједина бројеви се могу добити у Солуну код агенције „Друштва грчко штампе“ улица Булгаројков бр. 5, близу главне поште.

сва власт у комитајским рукама била и како су ови хтели, тако је морало бити. Ђ.

ГРЧКА ШТАМПА

„Фос“: После врло значајне изјаве енглеског председника министарства у парламенту, може се признати владе Народне Одбране сматрати као свршен чин а да за то човек не буде обележен као претерани оптимист.

Као највећи доказ за то служи признате заступника Народне Одбране као дипломатских представника, што је са говорнице скупштинске објавио Лојд Џорџ у име једнодушне одлуке свих Сила из Споразума.

Овај доказ појачава и вест, која се синоћ с упорношћу одржавала, да је француски министар председник г. Бријан упutio г. Венизелосу телеграм, којим га званично позива да назначи своје дипломатске заступнике који ће по свој прилици бити они исти, који су после оргија од 18. новембра одбили да заступају краља Константина.

Нисмо могли да проверимо да ли је тачна ова вест, која би значила и признање саме Народне Владе, али се она упорно одржавала. У осталом чак и да није тачна, довољна би била и изјава енглеског министра, јер она садржи у себи телеграм који се приписује француском првом министру.

Факт је да у престоницама: Француске, Енглеске и Италије данас не постоје представници Атинске државе већ представници Народне Владе, јер су тамошњи посланици давши оставке пришли народном покрету. Њима треба додати и назначеног у Вашингтону посланика г. Какламанна, који се угледао на своје европске колеге, као год и консуларне власти у Египту, које припадају Народној Одбрани и неке од консула у Европи који су такође пришли народном покрету. И тако готово све особље дипломатске службе слуша наредбе Народне Владе. —

„Неа Алитија“: Са свим потребним поштовањем обраћамо се Привременој Влади и молимо је да изволи предузети хитне мере у корист становника западне Македоније.

Они су људи лишени свега. И што је најгоре, они гладују. Гладују има већ неколико месеци. И глад се шири из дана у дан. Цена хлеба најгоре каквоће попела се до невероватне висине. А хлеба и нема. Има и смртних случајева од глади. Није могуће да и данас људи умиру од глади.

Мора се признати да је ово

Ученике доста дуго трајало. И злочинци да су били досад би подржали своју праву. Време је да буду ослобођени од овета које им стално висе над главом.

Било је раније извесно озбиљних разлога чије су неизбежне жртве морали бити становници западне Македоније. Виши су интереси издладале посебне, и није се није противио. Али они разлози не постоје више, и ново стање срећом ужива апсолутно поверење. Можда има још неких техничких тешкоћа. Али ни оне не могу бити такве да се не могу савладати. Нема ништа немогуће за једну владу, кад се ти не питања често унутрашњег. Припрежена влада располаже таквим средствима, и својим и савезничким, тако да је лако могуће брзо притећи у помоћ становништву западне Македоније које толико трпи. (Данашњи уводни чланак).
Пол-Луј

Вилсонова иницијатива

Мишљење америчке штампе

Лондон, 12. децембра

Дописник „Манчестер Гвардијана“ у Вашингтону телеграфиса да се верује да иза Вилсонове ноте има нечега о чему свет није још обавештен. Ово осећање влада код званичних кругова као и код чланова конгреса у Вашингтону. Мисли се да је немогуће да је председник предузео акцију, која је зачудила цео свет, без информација, које би кад би биле познате, из основа измениле ситуацију.

Амерички се листови изражавају врло различито поводом корак г. Вилсона. Док неки цене његов „храбар корак“, други се са горчком изражавају, јер се заборавља циљ који Савезници теже да остваре.

„Њу-Јорк Тајмс“ каже: Једино значење, које би се могло дати ноти г. Вилсона, јесте питање упућено Централним Силама о циљу ратовања. То је питање упућено Немачкој, да би се са знало за њено мишљење после говора Лојда Џорџа и Бријана, у којима су изнели аспирације Савезника.

Дипломатски кругови у Вашингтону деле мишљење „Тајмсово“, да је нота уједно обавештење Немачкој, која мора обратити пажњу захтевима Савезника, саопштавајући услове мира пре свију преговора.

Енглеска престопа беседа

Лорд канцелар прочитао је јуче у парламенту краљев говор. После прочитанја овога говора, парламент је одржан до 17. фебруара (по новом).

У свом говору краљ је казао: „Кроз толико протеклих месеца од како сам се обратио нима, војска и морина, у тесној вези са војскама и моринама наших храбрих и лојалних Савезника, оправдале су, својом непрекидном будношћом и несавладљивом храброшћу, велико поверење које сам имао у њима.“

Краљ је изразио своје поверење да, ма колико дуго трајала ова борба, непоколебљивом решеношћу свих поданика Велике Британије, рат ће се завршити победом и тријумфом ствари због којих смо и ушли у борбу.

Влада је променена у једном циљу да убрза овај резултат. Борба се мора наставити мушким док не осветимо право које је тако сурово повређено од стране наше непријатеља, док се живот Европе не заснује на солидним основама.

Говор се овако завршава: „У овој светој борби, уверен сам да је уз мене једнодушно сав мој народ.“

Португалија и Савезници

Лондон, 12. децембра.

Г. Бернардино Макадо, председник португалске републике дао је једну изјаву списнику лондонског листа „Броклин Белж“ која се односи на одашљиване португалских трупа у Француску: Између осталог председник је рекао:

Португалија је готова да предузме јачу активност у светском рату. Француска и енглески главни штабови припремају план да наше трупе упуће у Фландрију и Француску.

Португалија припрема све могућа средства не само да се што јаче веже за Енглеску него и да постане важан фактор у великим предузетима сила Споразума.

Ми сада купујемо у Енглеској материјал и муницију по текућој цени.

Наше ће трупе ући у борбене линије када главни штабови француски и енглески нађу за сходно да оне могу дати максимум свога

напора. Са нашим новцем и из наших извора набављамо све војне припреме.

Међутим Велика је Британија дала зајам која ће се употребити за набавку ратног материјала да би се рат водио модерно и успешно.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са нашег фронта

— Српски званични извештај —

Солун, 12. децембра.

У току јучерашњег дана оборио је један непријатељски аероплан у области Струме Енглеске су трупе начале на непријатељске ровове између Сереза и Дојрана Јака енглеска артиљеријска ватра готово на целом фронту: На српском фронту дејство је артиљерије било врло јако.

Магла је спречила операције.

Француски коминике

Париз, 12. децембра

Артиљеријска борба на разним тачкама фронта а нарочито код Авра и на сектору Кесној и Кави на десној обали Мезе.

У Шампањи француске су трупе одбале један немачки изненадни напад.

Солунски фронт. — Обрезава артиљеријска борба на солунском фронту.

Енглески коминике

Лондон, 12. дец.

Наше су трупе претпрошле ноћи подрле у непријатељске ровове код Ебтерна и заробиле војнике.

Северно од Морвана наша је артиљерија тукла одреде непријатељских радника. Наша тешка артиљерија бомбардовала је положаје непријатељских батерија према Невшаселу и Фестиберта.

Нови детаљи који се односе на наш напад северно од Драса показују да су операције врло добро успеле. Напад је извршен дану. Наше су трупе продрле у две непријатељске рововске линије на фронту од 400 метара. Оне су остале у непријатељским рововима два и по сата, пре него што се повукле и заробиле 10 фецера и 50 војника.

Италијански коминике

Рим, 12. дец.

Артиљеријска борба у зони између Стулвија и Гарде, а јака на сектору Тонале, у долини Ледро, код Пасубија и у Басену

ла да би се рат водио модерно и успешно.

Завршујући председник Макадо је изјавио да никада веде ни су биле боље између Португалије и Шпаније као сада.

Астика. Гађање наше артиљерије ометало је покрете непријатељских колона. Јуче је јака магла на фронту Јулијанских Алија спречила активност артиљерије. Слаби непријатељски одреди да би спречили ту прилику, напредовали су изненада ка нашим положајима на koti 86 и југо-источно од Горице Непријатељ је врло брзо одбијен и наше су трупе заробиле неколико војника. На Карсу сукоб патрола. У вече је непријатељ јако тукао Монфалконе и наше положаје на koti 144. Интервенција наших батерија ућутала је непријатељску артиљерију.

Офанзива против Италије

Милано, 12. дец.

Јаке аустро-немачке припреме на фронту Трентина и кружење вести у Швајцарској о великој непријатељској офанзиви предсказују да Хинденбург мисли да нападне Италију. Али је италијанска врховна команда одавно предвидела ту елементарност и врши све мере да осујети намеру непријатеља.

Два принципа, два метода

Лондон, 12. децембра

„Дели Њус“ оштро критикује оно место у Вилсоновој ноти где се каже да не постоји непомирљива опозиција између принципа која руководе обе групе заробљених сила.

Силе из Споразума, каже овај лист, могу у оваквом схватању наћи увреду ма и невољно учињена. Оне не могу допустити да се изједначе са грабљивим државама које су на свет навукли једну од највећих конфлгација коју је историја запамтила.

Како се може говорити о некој сличности, ма и приближној, између принципа који руководе Савезнике и принципа којим су запојени њихови противници. Немачке царевине имају само један идеал: свла и благодарећи тој оне се труде да униште незава-

шност и слободу других народа. Рат је њихова народна индустрија и воде га без икаквих скрупула вређајући сва права и све законе.

Савезници су били, на против, као искрени пријатељи мира, приморани на рат противу своје воље, само да би одбили драк напад једног суровог нападача. Њихов је идеал друштво слободних народа, сваки господар своје судбине створене добровољним пристанком његових чланова и уједињени између себе везама пријатељства и жељом да сурђују на непрекидном напретку човечанства.

Зар нема у томе, пита „Дели Њус“, непомирљиве опозиције између идеала немачких царевина, које рат сматрају као пиљаво народе као робу за трампу, и принципа Савезника који хоће да у Европи онемогуће превласт једног народа над другима и засновати мир на солидној и искреној основи.

Храброст енглеске војске

Немачке лажи.

Лондон, 12. децембра

Дописник „Тајмса“ у енглеској врховној команди телеграфиса своје листу да је време врло гадно и да стално пада снег. Време је врло неповољно за борбу.

На сектору Соме активност је сведена на артиљеријски дуел. У области долине Анвра артиљеријска је борба нарочито јака.

Коминике врховне команде јавља да су сукоби били врло очајни али смо ми били увек надмоћнији у тим локалним борбама. Према томе вести које је Берлин пустио са свим су лажне.

Немци тврде да су одбили један напад од великог замашаја у околини Нанвесаира. Ово се односи на једну борбу близу Ранкура, коју је објавио енглески коминике 4. дец. Ова је немачка версија потпуно лажна пошто је у питању један мали напад који је врло добро успео. Наше су трупе продрле у немачке ровове, причиниле непријатељу велике губитке и заробиле војнике.

Немци јављају о једном успелу у близини Зилебеке. Вероватно да се ово односи на један напад који је коминике енглески од 3. децембра донео. Неколико малих непријатељских фракција успеле су да напредују и да баце

Ф Е Љ Т О Н

СА ПОТРЕБА ДИМ. В. МИЛИЋА

Пуковника.

7. ов. м. у 10. часова пре подне предано је земљи тело храброг команданта Бабунских орлова Димитрија В. Милића. Уз присуство неколико генерала, и засланика Њ. В. Престолонаследника, Министра Унутрашњих Дела, изасланство српских, талијанских и других официера отпочело је опело у гробљу у Зејнлику.

После опела са храбрим Милићем опростио се је говором Страцимир Н. Васић правник и рез. поручник. Тај тужни говор поручника Васића гласи:

Господе официри и војници! Славног и симпатичног коман-

данта Бабунских орлова Милића нема живог више међу нама, јер је он ово пред нама, спреман да пође у земљу Праведника...

Допустите, да отворим књигу живота Милића и да прелистам неколико страница, неколико само јер их има много....

На првој..... На најтужнијој страни ово стоји: Димитрије В. Милић је прерано умро, Милића је пакосна и завидљива судбина у најлепшим годинама, у најбољој снази сурвала у доба кад је био најпотребнији за своју некада врло сретну породицу и за свој најславнији пук, чији орло-

ви и дан дана као лавови јуре из победе у победу и свете свога омиљенога команданта....

Пуковник Милић беше неуморан... Енергија његова, његова бистра памет и све остале особине иђаху до граница генералности. И тај човек који са својим пуком никада не знађаше за неуспех имађаше једно силно срце и умеђаше да воли до лудила оно који су за вољене.

Подвиге његова пука и његове добро познају и Срби и Савезници... Али тек онај, ко је гледао неуморног Милића код Струмице и Штипа, код Бабуне и Битоља, па и ових дана код истих места где је и нашао своју славу сирт, тад тек може да о њему и његовом генију суди...

На Бабуну је Милић са својим орловима одбијао и ломео, са шест пута слабијом снагом, по-

мање и бесне нападе крволочних Бугара. То су запазили и Французи с којима пук, овај исти пук тада беше у вези.

Француски команданти немаху речи да нахвале Милића и његов пук као и њихово пожртвовање и упорност. Зато, изненадно али заслужније него ико Димитрије Милић добија највеће одликоване републиканске Француске Легије Часте, те је она допунила славу коју је Милићу донела наша Карађорђева Звезда... Али, на нашу велику жалост Легију Часте Милић је носио врло кратко, јер је убрзо овај хвтац судбине скида за увек са његових јуначких прсију...

Последње борбе, крвавије од свију прождрале су и симпатичног пуковника Милића који је у редовима официра сијао, по својем карактеру као дијамант, као и

његовог командан. батаљона пуковника Живковића који с леве стране, мртав до свога шефа лежи.

За неколико тренутака само намучено тело пуковника Милића биће предано за навек земљи. Храбри Милић је пао за Србију и српску земљу и он жели да се његово тело пренесе у питому Ресаву која га је одињала. Тамо ће му и земља бити и слава и лавина а овде је његовој мртвој глави: „туђа земља тешка!“

Драги и симпатични пуковниче! Никада више нећу видети твоју лепу фигуру, нећу видети твоју увек развучену и насмејану уста никада, никада нећу чути твоју силну команду.

Твоји проређани орлови узалуд ће те жељно очекивати да их осоколиш као што си их соколио у оним данима „безнаја“

бомбе у наше ровове, али су биле заустављене нашом артиљеријском ватром.

Дописник „Тајмса“ додаје да Немци на више места на фронту немају ниједног војника у рововима њихове прве линије. Претходни дан један наш војник био је у непријатељском рову где је пробавао два сата без да га који узнемирава и вратио се натраг не видевши ниједан немачки шлем.

Под сталном пресијом наших трупа и под нашом артиљеријском ватром непријатељ тежи да губи што мање људи.

Наши војници у овој трећој години рата имају одличан морал и непоколебљиво поверење у победу. Они су обдарени истим способностима које су наши стари легиони имали и те су се одлике почеле да откривају још од првих дана борбе.

Риму и Букурешту и који су поднели оставку атинској влади, бити ускоро признати као званични представници Провизорне Владе у престоницама у којима су били акредитовани од стране Атинске Државе.

Француске госпође и Венезелос.

Француске Госпође одлучиле су да г. Венезелосу, у знак њихових осећања захвалности према Француској и Савезницима, предају једну заставу на којој ће бити заступљене све боје Споразума и Грчке.

Конфискације имања.

Босанско-Херцеговачка влада конфисковала је у корист државе имања студента Мехмеда Мишића и Милована Јокића, а суд у Трсту одредио је забрану целокупног имања Д-ра Јосифа Фабровића, лекара у Крмињу.

Забрањена «Катавасија».

Бан Хрватске и Славоније забранио је «Катавасију», штампану 1912. године у издању Луке Јоцића.

Интересантно би било знати, шта све још неће забранити ови модерни делати у служби бечких злочинаца.

Румунски петролејски извори.

Енглеска војна мисија у Румунији известила је своју владу да су Румуни порушили петролејске бунаре и рафимерије.

Објава.

Према закону о поступању са лицима која избегавају војну обавезу и наређену Господина Министра Војног ФБО Бр. 38519 од 30 октобра т. г. објављено је у Српским Новинама бр 99 од 24 новембра т. год. позивају се сва лица, којих се тиче, да предстану овој регрутној комисији на преглед, најдаље до 3. јануара идуће године.

Комисија ради сваког дана од 8—12 пре и од 3—5 часова по подне, у згради Срп. Генералног Консулата у Солуну.

Из канцеларије Српске Регрутне Комисије у Солуну 8. децембра 1916 год. КБр. 1257. Председник комисије пуковник, А. Радовановић.

Искорењивање Јермена.

Лорд Роберт Чечил, енглески министар блокаде изјавио је у Доњем Дому да је влада пре не-

колико дана информисана о систематским свирепостима које Турци чине над Јерменима, који су одведени са њихових огњишта.

Ове вести показују да су званични турски кругови преступили разним мерама да искорене јерменску расу.

Немачке власти нису никакву примедбу учиниле турској влади, према је убијање наређено званичним документима. Без сваке је сумње да су Немци могли спречити ово масакрирање.

Белгијско робље.

Према извештајима која су стигли у Цирих до сада су Немци одвели из Белгије на разне тешке радове 150.000 Белгијанаца.

Тражи се.

За угледног самца елегантна засебна соба са добрим намештајем и електричним осветљењем, а по могућству и купатилом на лепшем месту вароши, нарочито у центру.

Обратити се с понудама редакцији «Велике Србије» улица Колombo 33.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са солунског фронта

— француски коминике —
Солун, 11. децембра
11. децембра није било важних догађаја.

Енглески зајам

Лондон, 12. децембра.
Енглески министар финансија поднео је Доњем Дому пројекат закона о зајму од 6 милијарди и две стотине педесет милиона.

Румунија и Савезници

Лондон, 12. децембра.
Г. Бонар Ло је у Доњем Дому изјавио, да је Румунија увек била потпомагана финансијски и материјално од стране Савезника.

Изјава Бонара Лоа

Лондон, 12. дец.

Г. Бонар Ло одговарајући на примедбу Симона да је опортуно одговорити на ноту ако она садржи искрене услове о миру, изјавио је у Доњем Дому:

»Ми се сада боримо за потпун мир који ће осигурати пуну безбедност у будућности. Ми би се узалудно борили ако не

у томе да спречимо сваку акцију човека ма које политичке групе да поново гурне свет у ратне страхоте. Мир се не може закључити а да се виновник не казни за највећи злочин који је учињен до сада. Земља имајући овакво гледиште, учиниће све могуће жртве да се дође до остварења».

Нов аустројски кабинет

Цирих, 12. децембра.
Из Беча јављају да је после оставке Шпиц Милера, нови аустројски кабинет састављен овако:

- Клан Маргиншу, председник министарског савета и министар привреде,
- Фон Халден, министар унутрашњих дела,
- Др. Хербан, министар трговине,
- Рајхрисрат, минист. грађевина
- Трука, гувернер Галиције,
- Бобровски, минист. просвете,
- Барон Хусарек, мин. војни,
- Барон Жоржи, министар финансија,
- Д-р. Шпиц Милер, министар правде,
- Фон Шенк, мин. саобраћаја,
- Барон Форстер, министар без портфеља,
- Д-р. Војбуцер, члан Господске куће.

Немачко дивљаштво

Амстердам, 12 децембра
Јављају из Брисла да 5.000 Белгијанаца полазе из Гана за Немачку. Међу њима се налазе три члана фламанске аристократије.
Из Бома су одведене две стотине људи. Немачки су војници брутално поступали са једном девојчицом која је на станици хтела да да оцу парче хлеба. Немачка је коњича разјурила разјарену масу.

Резолуција Франц. Сената

Париз, 12. децембра.
Поверење је у сенату изгласано са 194 гласова против 80. Сенат је одлучио да Француска не може закључити мир са непријатељем који се налази на некој територији.
Он се је сложио са изјавом владе, којој је дато потпуно поверење, да се предузму најенергичније мере било да се осигура надмоћност над непријатељем, у материјалу, било да се организују напори, под једном управом, војске и земље, да би се очувао француски престиж и француско достојанство.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Христос се роди!

Свима Србима, Хрватима и Словенцима римокатоличке вере; синовица нашег јединственог народа, и свима синовима наших драгих Савезника, који данас славе велики празник Христово Рођења, упућујемо своје топле честитке и поздрављамо их лепим нашим поздравом: *Христос се роди!*

Састанак.

Италијански листови јављају да је једна врло добро обавештена личност изјавила да састанак у Сент Мишел-Морвијану између генерала Жофра, Кастелноа и Кадорње има велику војну важност.

Одлуке које су донесене и које ће се ускоро остварити показују циљ тога састанка.

У току те конференције тирата су нарочита питања о офанзиви на солунском и на талијанском фронту која ће донети врло пријатна изненађења.

Честитка краља Ђорђа трупама.

Приликом божићних празника Ђ. В. Краљ Енглеске упутио је својим трупама на суву и мору следећу честитку:

»Приликом божићних празника и нове године, ја вам шаљем моје најсрдачније жеље. Моје мисли захвалности су увек са Вама.

Дошао је и трећи Божић а ми још ратујемо. Али се Царевина, имајући поверење у вас, нада у победу.

Нека вас Бог благослови и заштити».

Немачки мир.

Јуче се проносила у вароши вест да је Немачка, да би доказала да не мисли ни на какав

реваниш, као предложила опште разоружање после рата и замену стајаће војске народном.

Не може се веровати у овај глас, у случају да у њему има истине он може значити само то да је милитаристичка Немачка изгубила сваку наду у повољан исход овога рата.

Пензионисани.

Потписан је указ, којим се стављају у пензију г. г. Аврам Левић, начелник државног рачуноводства и Стојан Ђорђевић, начелник среза дебарског.

Споразум и Грчка.

Један телеграм из Рима у Лондон јавља да је први италијански министар, г. Бозели, изјавио: «Има доста разлога, који дају наде да ће компликована ситуација повољно бити решена и да ће Грчка дати Савезницима тражене гаранције. Савезници захтевају да се осигура безбедност савезничких трупа у Македонији. Они неће вршити никакву пресију на Грчку, да изађе из неутралности, нити ће се мешати у спољну политику земље».

Првиос муниције.

Саобраћај на железницама у Енглеској ограничен је у последње време да би се могла брже преносити ратна муниција.

Мучно ћутање.

Јављају из Брисла да је један лист, који су основале немачке власти, отворио референдум о предлозима за мир и о њиховим могућностима. Већ пет дана није добио никакав одговор.

Посланства провизорне владе.

Сазнаје се да ће г. г. Романос, Карогилас и Психас, који су били посланици Грчке у Паризу

али те они никада неће видети, никада чути више твој глас.

Срце њихово ја знам, нуно је осветом и они ће осветити свога омиљеног команданта, свога оца, свога друга Димитрија Милића.

Гледао сам те обожавани пуковниче када си после мале паузе, поново дошао у овај твој омиљени пук, који сада за увек, за увек остављаш... Ниси ни отворио твоја насмејана уста, цео пук отпоче да плаче, од радости што им се ти поново на чело стављаш... Питам се, шта раде сада твоји многонапаћени орлови, твоји узор војници?... Чуј, добри пуковниче, — они сада јачу од великог бола, за великим губитком који их је твојом смрћу задесио и теше се: што ће моћи да освете свга љубљеног команданта Миту Милића.

Ти одлазиш и не мислећи да остављаш твоју сапутницу у животу, не мислећи ни на тога малог Драгана, којима ће још теже бити што нису бар овде и што не могу да на твоје бледе усне пусте и последње сузе, док нису од жалости за тобом пресушиле...

Драги пуковниче, Сви млађи официри који те познају и у чије се име ја с тобом овде за увек праштам, желе пуковнику Милићу рајско насеље. У своје болу и тузи само још ово могу да искажу: Симпатични пуковник Милић живеће вечито у нашем младим срцима и биће довољно само да се спомене име Димитрија Милића па да одмах на нега све успомене о живе да свако добро срце које је познавало славног, незаменљивог, неустрашивог команданта Ба-

бунских орлова Димитрија Милића, скине у том тренутку капу, заплаче за тобом и узвикне:

»Слава ти«.

Стр. М. Васић.

**ПОШТА
За Србију**

— Рез. коњич. поручник Милоје А. Павловаћ проф. из Крагујевца, извештава Др. Симу Марковића — Крагујевац, црквена ул. бр. 40, да је са стричевима Павлом, Михаилом и Милосавом жив и здрав. Радојко умро. Моли га да то достави његовом оцу Алекси Павловићу (село Јарушице, ср. лепен. окр. крагујевачки). Одговор истим путем на број поште оа.

— Бојислав Бондулић, коњ. по-

ручник извештава своју мајку Митру у Лесковцу, фабрика Дунђероваћа и супругу Цану Бондулић у Неготину (Крајина) да је он Божа, Христа и Раде здрав. Извештај о њима никакви ни до данас нема. Моли ако су живи да му се јаве одмах на адресу поште бр. оа како би им могао нована послати, У исто време моли пријатеље и другове своје ако би кошта знао о њима, да га извести на горњу адресу, за штаћу имвечито бити благодаран.

— Милан Ђ. Јанковић бравар вој. тех. завода јавља својој жени Анђи Јанковић Палилула бр. 93 Крагујевац жив сам и здрав новац сам ти два пута послао у исто време молим пријатеље и познанике да ме известе о њој преко Црв. Крста или Беог. Новина сектор 502 С

— Милици Савић, Краљево, Јегер штресе 27 пини ми јеси ли примила послати новац колико пута, обрати се оцу за помоћ јер ја помажем Милорада и Василија. Слободан, Дуда здрави су.

— Момчило Давичић, суидент, извештава госпоњу Калиопу Тодоровићу Авалска 11 Београд да је добио три нене карте, које су ме селно обрадовале, Марко, Полкић здрави су за остале известићу се.

САОПШТЕЊА

— Китан Јосифовић, из села Капетанце, срез прилепски, позива се у Ген. Консулат у Солуну, ради пријема новца. Број 3643.

ХАРТИЈА ЗА ПИСАЊЕ за трговце, администрацију, адвокате, notare — шпартана и нешпартана. Коверти, Упијајућа хартија;
ХАРТИЈА ШТАМПАРСКА за штампање књига и новина, бела и у боји, разне каквоће.
ХАРТИЈА ЗА ПАКОВАЊЕ свих каквоћа, величине и боје, за лакша и тежа паковања.

УЛИЦА ЛЕОНТИС СОФУ БР. 9

БРАЋА КОВО

СПРОТУ ОТОМАНСКЕ БАНКЕ

КАРТОН ОБИЧАН И ФИНИ за прављене кутија и за повез књига и протокола.
КАРТОН БРИСТОЛ бео и у боји за штампање посетница у напредно лепим мустрарама.
МАШИНЕ ШТАМПАРСКЕ и КЊИГОВЕЗАЧКЕ, СЛОВА, БОЈЕ новинарске и акциденци.
 ЦЕНЕ ИСПОД СВАКЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ.
 17—60

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0.50, 0.75 ланта и 1 драхма

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ испод „Бела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30
129—

СИНОВИ Г. А. ЗРЕРА И К^О ДТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, мерица, чизама, лантерије, платна, мушета. Париских артикала, женске конфекције, гвождарије и т. л.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Књи	Дин. 1.—
„	Губек	0.80
„	Јаки	0.65
„	Афрос	0.50

Најстарија и највећа радња у Солуну

наве помодне робе

МЕРКАДО ЛЕСИА

улица Венизелос бр. 31.

Приспеле су огромне количине МЕКИНТОША за господу и даме, за г. г. пешадарске и коњичке официре

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По цени које искључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских налета од плина, штофа и т. л. најелегантнији крој по последњој париској моди.

Ове недеље приспели истофови за костиме, велике шврине од шевота, габардини и т. л.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ.

46—

ВЕЗУВИО

ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА
 са везувске лаве
 — КЉУЧА КРВ КО ЛАВА —
 ЦРНО И БЕЛО

Бурдима и на крчму, у ма-
гацину Праклијева улица бр. 7—
сокачић.

Дрогерија Гуслар

ПРОДАЈА ВИНА

РАДЊА
М. ПОЛИЧЕВИЋ И КОМП.

добила је велику количину та-
лајанских вина, као: Марсала,
Барбарато, Везув и бело Де
паста. Продаја у флашама по
мереним ценима.

Магацин се налази на кеју
до франц. Генерал Штаба. 77

Стовариште

израђеног дувана, цигара
и цигарета

Ј. БАСТОС

Чист Хава Екстра-Фина

Ставља на знање својој по-
штованој војној клијенти да
је француска чувена кућа Ј. Ба-
стос отворила стовариште ци-
гара и цигарета у белим пакет-
има, чиста Хава, нарочито
за господу официре, као и у
плавим и ружичастим пакетима.

Стовариште се налази у ули-
ци Победе (Ники) Бр. 39.

Продаја искључиво само за
војнике савезничких армија.

Продаја на велико и на ситно.
20—30

Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС

специјалиста за унутарње
 је лести. — Управник болни-
 це за заразне болести
 Прима сваког дана од 11—12
 пре и од 5—6 по подне у фран-
 цуској апотеци ул. Франк бр. 35
 — у зград француске болнице
 — од 2—4 по подне у своје
 стану улица престола, изслед-
 ачки Борба бр. 35 — упоредно
 ул. са булеваром краља Констан-
 тина
 Поткожно убригавање Нео-
 галварана као и новог фран-
 цуског препарата „Galyl“ про-
 мау експликаса. 40—

Атинска Банка

има част известити публику, о-
фицире и војнике, као и српске
забеглице да је отворила једну
филијалу

у једној улици која чини угао са
Грчком Народном Банком, а
према улици Венизелос.

По споразуму са Министар-
ством Финансија Краљ. Србије,
ова филијала узела је на себе
вештачке новцаца њихових поро-
дицама у Француској, Алжиру,
Гуинеју, Русију, Кореју и сви-
ма француским колонијама, у
Швајцарској, свима Савезничким
и неутралним земљама, као и у
главним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и
све банке банкарске операције:
Куповину и продају стране
монете, емисију кредитних па-
писа; валоте за исплате у свима
варошима Грчке, Европе и пре-
морских земља; берзанске ва-
лоте и монете купона итд.
Сам тога, по налогу „Српског
Првог Крета“ примила је на
себе депоновање новчаних при-
лога који су му намењени.

СРПСКА РЕСТОРАЦИЈА ПРВОГА РЕДА ◆◆◆ БЕОГРАД ◆◆◆

Част нам је ставити до знања српској вој-
сци и српској публици, да смо у Солуну, морско
пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где ће се кувати само српска јела првога реда,
јер смо за радњу узели Српкињу куварицу.

Потрудили смо се и набавили чиста природна
вина талијанска, француска и грчка а такође и
француски и грчки коњак.

Куваћемо чисту српску каву,

Препоручујући се српској војсци и публици,
молимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Ђира Васић, трг. Београђанин
Васа Златаревић, ресторатор.

2—20

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите саме
цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најјукусније цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби
у Филхелдефајму.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ЛУДГ. 61—90

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

— СОЛУН —

Улица Победе бр. 11, на кеју до бископија „Пате“ (зредњег).

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.
Врши обичне и телеграфске повчаве исплате за Србију,
Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује поштанским
упутницама у свима монетама.

Уз сваку повчалу треба нам јавити тачну адресу коме
има новац да се упути.

Прима новац на штељу у чување.

Обавештења бесplatно. 61— УПРАВА.

Најбоље и најјукусније су

Улица Франк 31 60— —2 Солун.

Нова Књижара

МЕШУЛАМ и МАТАРАСО

43 улица Велики Алексадр 43 — Солун.

Велико стовариште свју канцеларских потреба. Про-
даја антро и детаљ.

Препоручује се свима калентствима и канцеларијама.

Цене најумереније. 60— —2

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ ЗАРУХА САЛТИЕЛА и С. СКАПЕ

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверавате ваше мењачке и банкарске послове, јер се
одликује својом солидном и кувитном радњом.

Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном
куруу. 82—